

Założenia dot. Ustawy 2.0 Forum Uczelni Technicznych

Spis treści

Preambuła	3
Sprawy ogólne	4
Dotacja na Uczelnie Techniczne	4
Autonomia Uczelni	4
Struktura Uczelni	4
Studenci w organach kolegialnych	5
Wybory Rektorskie	5
Kategoryzacja uczelni	5
Samorząd studencki	6
Dydaktyka i jakość kształcenia	7
Egzaminy wstępne jako element rekrutacji na studia techniczne	7
Innowacyjne metody kształcenia (e-learning, MOOCs, Project Based Learning)	7
Organizacja zajęć językowych	7
System antyplagiatowy	7
Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia	8
Student Centered Learning	8
Polska Komisja Akredytacyjna	8
Udział studentów w badaniach naukowych	9
Wymiana międzynarodowa i krajowa	9
Kierunki międzyuczelniane i dualne	10
Pomoc materialna i sprawy socjalne	11
Stołówki i akademiki	11
Stypendia naukowe (Rektora)	11
Stypendia socjalne	11
Zapomogi losowe	12
Finansowanie stypendiów przez biznes i gminy	12
Kredyty studenckie	12
Odpłatność za studia	12
Dostępność stypendiów socjalnych (płatne/bezpłatne studia)	13
Funkcjonowanie Funduszu Pomocy Materialnej	13

Preambuła

Jesteśmy obecnie świadkami jednego z ważniejszych procesów w szkolnictwie wyższym ostatnich lat. Jednocześnie cała społeczność akademicka stoi przed olbrzymim wyzwaniem wypracowania nowej wizji szkolnictwa wyższego. Proces ten to nie sprawa roku czy dwóch, ale długiej i ciężkiej pracy, która w perspektywie czasu ma zaowocować zauważalnym progresem w kontekście nie tylko szkolnictwa wyższego, ale też przyszłości, która kreuje się właśnie teraz, na naszych oczach.

W skład Forum Uczelni Technicznych, Komisji Branżowej PSRP, wchodzi studenci, którzy ze względu na charakter swoich uczelni doskonale zdają sobie sprawę z konieczności rozwoju, zmian i ciągłego dążenia do lepszego jutra. Innowacja to słowo, które każdemu mówi to samo, lecz innymi słowami. Zdajemy sobie sprawę, że bez zmian zatrzymamy się, a nawet gorzej, gdyż „kto nie idzie do przodu ten się cofa”.

Forum Uczelni Technicznych nie chce biernie przyglądać się zmianom, które odbywają się na naszych oczach. Pragnie aktywnie włączyć się w proces tworzenia przyszłości polskiego szkolnictwa wyższego, oferując innowacyjność, świeże podejście, a także kreatywne spojrzenie na otaczający świat. Chcemy mieć możliwość wniesienia naszego wkładu w kreowanie środowiska, w którym przyjdzie działać naszym następcom.

Dezyderat ten jest zbiorem postulatów, które Forum Uczelni Technicznych pragnie skierować do osób decyzyjnych i wszystkich pracujących przy Ustawie 2.o.

Dokument został podzielony tematycznie na części dotyczące trzech różnych materii związanych ze szkolnictwem wyższym. Każdej został poświęcony jeden rozdział. Te części to:

- kwestie ogólne,
- dydaktyka i jakość kształcenia,
- pomoc materialna i sprawy socjalne.

W ramach każdej z nich położony został szczególny nacisk na kwestie stricte związane z charakterystyką Uczelni Technicznych z punktu widzenia studentów tych uczelni.

Postulaty mają formę naświetlenia istotnych kwestii z perspektywy Uczelni Technicznych poprzez postawienie tez, uzasadnienie zasadności i podkreślenie wagi danych zagadnień. Postulaty zawierają nie tylko problemy, które dostrzega Forum, ale także podkreślają ważne sprawy, o których istnieniu i wadze chcemy powiedzieć.

Głęboko wierzymy, że przedstawione postulaty i nakreślona przez nie wizja szkolnictwa wyższego z punktu widzenia Uczelni Technicznych zostanie wzięta pod uwagę przy dyskusji i tworzeniu ostatecznego projektu Ustawy 2.o.

Sprawy ogólne

Dotacja na Uczelnie Techniczne

Forum Uczelni Technicznej postuluje o uzależnienie dotacji na studenta od parametrów tj. badania naukowe, ocena Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także na stopniu mobilności studentów.

Obecny algorytm w zbyt dużej ogólności traktuje kwestie charakterystyki danych grup uczelni nie biorąc pod uwagę zapotrzebowania na zaplecze oraz jego utrzymania tworząc specjalistów z danych zawodów. Zdaniem Forum może to być niebezpieczne przede wszystkim dla Uczelni Technicznych, gdzie konsekwencje zmian w dotacji są najbardziej dotkliwe i powodować mogą w niedługim okresie konieczność cięć finansowych ze strony uczelni. Mogą one również dotknąć programy studiów pod kątem zmniejszenia liczby laboratoriów, a zwiększenia liczby form, które generują mniejsze koszty jak wykłady czy projekty. Doprowadzić to może do sytuacji, gdy uczelnie będą kształcić inżynierów-teoretyków, którzy nie odnajdą się na rynku pracy. Przemysł potrzebuje absolwentów nie tylko o dużej wiedzy, ale także o umiejętnościach, które zdobywamy poprzez m.in. laboratoria.

Forum proponuje, aby na profilu ogólnoakademickim był premiowany udział studentów w badaniach, a na profilach praktycznych np. studia dualne czy prowadzenie zajęć w zakładach pracy. Ponadto Forum pragnie, aby zwrócono szczególną uwagę na edukację przyszłych inżynierów, którzy do tworzenia „technologii jutra”, potrzebują, aby inwestowano w nich już dzisiaj.

Autonomia Uczelni

Forum Uczelni Technicznych popiera pozostawienie uczelniom autonomii w zakresie działalności, m.in. w kwestiach dotyczących zarządzania finansami oraz decyzji administracyjnych. Proponuje się zwiększenie kompetencji rektora, z jednoczesnym pozostawieniem Senatu uczelni. Kompetencje rektora powinny zostać rozbudowane w zakresie pozwalającym sprawniej zarządzać uczelnią. Otoczenie społeczno-gospodarcze winno pełnić rolę organu doradczego, którego głos uwzględnia się w procesie kierowania uczelnią.

Struktura Uczelni

Proponuje się pozostawienie Rektora oraz Senatu jako najważniejszego organu kolegialnego na Uczelni z zachowaniem grup wchodzących w jego skład.

Opinia podmiotów zewnętrznych powinna być uwzględniana w procesie zarządzania uczelnią, jednak nie powinna stanowić filaru w zarządzaniu uczelnią. Włączenie podmiotów zewnętrznych w struktury uczelni niesie za sobą ryzyko związane z niezajomością struktury oraz zasad funkcjonowania uczelni tych podmiotów. Włączanie środowiska gospodarczego do Konwentów uczelni lub innych organów doradczych pozwala na zapoznanie się z jego opinią oraz stałą współpracę na rzecz rynku pracy.

Forum Uczelni Technicznych wnioskuje także o możliwość włączenia Kanclerza w skład Senatu z prawem głosu.

Kanclerz jako osoba kierująca administracją oraz gospodarką uczelni powinien mieć istotny wpływ w procesie podejmowania strategicznych dla uczelni decyzji.

Studenci w organach kolegialnych

Forum Uczelni Technicznych postuluje o zwiększenie udziału studentów w organach kolegialnych do 25%. Zauważamy, że student jest podstawowym podmiotem uczelni w związku z czym powinien mieć realny wpływ na podejmowanie decyzji związanych z uczelnią. Wnioskujemy o udział studentów we wszystkich podstawowych jednostkach organizacyjnych (obowiązkowo) i jednostkach wchodzących w skład podstawowych jednostek (Katedry i Instytuty – w ramach porozumienia między władzami, a przedstawicielami studentów) oraz co najmniej jednego przedstawiciela studentów w składach komisji senackich, wydziałowych i innych powoływanych doraźnie. Takie rozwiązanie zapewni przedstawienie i rozwiązanie problemów z perspektywy studenckiej. Umożliwi ono możliwość wyrażania opinii na dany temat jako społeczność studencka. Dodatkowo pozwoli to na zwiększenie relacji student - wykładowca. Jednocześnie proponujemy stworzenie systemu (autonomicznie na uczelniach) umożliwiającego usprawiedliwienie nieobecności na zajęciach związanych z uczestnictwem w posiedzeniach organów kolegialnych lub organizowanie posiedzeń organów kolegialnych w specjalnych terminach, w których nie są prowadzone zajęcia dydaktyczne. Może to być na przykład wydzielona godzina w danym dniu tygodnia.

Wybory Rektorskie

Forum Uczelni Technicznych optuje za zwiększeniem udziału studentów podczas wyborów rektorskich do 25% składu kolegium. Studenci jako główni beneficjenci procesu kształcenia powinni mieć wpływ na jego kształtowanie, a co za tym idzie wybór władz, które będą zarządzać uczelnią. Opinie studentów należy uwzględniać w kształtowaniu strategii rozwoju uczelni, która w momencie wyborów rektorskich jest kreowana przez kandydatów.

W opinii środowiska uczelni technicznych ustalenie zasad wyboru studentów do kolegiów elektorów oraz organów kolegialnych należy pozostawić w gestii Samorządu Studenckiego. Kwestie te winien określać Regulamin Samorządu Studenckiego, podczas tworzenia którego samorząd dowolnie może zdefiniować wybory jako bezpośrednie, czy też pośrednie. Możliwość wyboru formy, za pośrednictwem której wybierani są studenci do organów kolegialnych gwarantuje studentom realną decyzyjność w tym zakresie.

W nowej ustawie należy zdefiniować procedurę odwołania prodziekana właściwego ds. studenckich, która powinna odbywać się na analogicznych zasadach jak zdefiniowana już procedura odwołania prorektora właściwego ds. studenckich.

Forum Uczelni Technicznych postuluje o uściślenie konieczności opiniowania kandydatów na stanowisko prorektora lub prorektorów właściwego ds. studenckich, biorąc pod uwagę zakres czynności, jakie pełnić ma dany prorektor.

W przypadku powołania więcej niż jednego prorektora zajmującego się sprawami związanymi ze studentami, obecnie środowisko studenckie nie ma możliwości zaopiniowania każdego z nich.

Kategoryzacja uczelni

Środowisko uczelni technicznych sugeruje obniżenie wymogów dotyczących kryteriów wchodzących w skład oceny parametrycznej. Ważnym jest, aby uczelnie miały możliwość drogi odwoławczej w momencie otrzymania niezadowolającej oceny.

Przekształcenie uczelni, które prowadzą rozwinięte badania naukowe w ośrodki dydaktyczne może spowodować obniżenie poziomu kształcenia na studiach. Prowadzone badania naukowe wpływają na rozwój pracowników naukowo-dydaktycznych, co za tym idzie na poziom prowadzonych przez

nich zajęć dla studentów. Prężnie działające uczelnie techniczne powinny mieć szanse na utrzymanie możliwości prowadzenia badań naukowych, które są istotnym elementem pracy w uczelni.

Samorząd studencki

Forum Uczelni Technicznych pragnie zaznaczyć aspekty istotne dla samorządności studenckiej. Postuluje przede wszystkim o wprowadzenie procedury umożliwiającej nabycie i zbycie osobowości prawnej przez samorząd studencki danej Uczelni.

Samorządność studencka ciągle dojrzewa, nabiera coraz bardziej profesjonalnej formy. Możliwość uzyskania przez samorząd osobowości prawnej pozwoli na jeszcze bardziej dynamiczny rozwój tych jednostek, których obecna działalność może być hamowana przez ograniczenia formalne i praktyczne. Forum zdaje sobie sprawę z konsekwencji nabycia przez samorząd osobowości prawnej, dlatego też decyzja dotycząca tej kwestii powinna zostać podjęta w pełni świadomie przez samorząd konkretnej Uczelni. Należałoby również utworzyć ścieżkę formalną, która pozwoli samorządowi (np. po zmianie kadencji) na zbycie osobowości prawnej. Forum uważa, że jest to odpowiedni czas na zaufanie samorządności studenckiej i umożliwienie jej dalszego rozwoju.

Forum pragnie również zwrócić uwagę na nie do końca zdefiniowaną ścieżkę legislacyjną przy przyjmowaniu Regulaminu Studiów przy braku porozumienia z samorządem studenckim.

Sprawa jest niezwykle ważna ze względu na ryzyko, które istnieje w obecnym systemie, a które może nawet doprowadzić do braku Regulaminu przez rok akademicki. Pragniemy również zaznaczyć, że Regulamin Studiów jest najważniejszym dokumentem chroniącym prawa studentów na Uczelni, dlatego też powinni mieć oni możliwość większego wpływu na jego kształt.

Dodatkową kwestią, która chcemy poruszyć w kontekście samorządności studenckiej to instytucja sądów koleżeńskich. Forum jest zdania, że należy je powoływać dopiero przy konkretnej sprawie, a nie jak to obecnie ma miejsce, przy wyborach.

W obecnej sytuacji sądy koleżeńskie są zazwyczaj organami, które zbierają się maksymalnie kilka razy podczas kadencji, a ich członkom blokują możliwość m.in. członkostwa w Parlamencie Studentów i innych organach, ze względu na niezawisłość sądów.

Dydaktyka i jakość kształcenia

Egzaminy wstępne jako element rekrutacji na studia techniczne

W opinii Forum Uczelni Technicznych postuluje o wprowadzenie egzaminów wstępnych na kierunki techniczne.

Wprowadzenie egzaminów wstępnych na kierunki techniczne doprowadzi do wyrównania poziomu wiedzy przyjmowanych na pierwszy rok studentów. Dotychczasowe systemy rekrutacyjne, często składające się głównie z przelicznika wyników z egzaminu dojrzałości często w nieodpowiedni sposób weryfikują przygotowanie kandydata do podjęcia wyższych studiów technicznych. Studenci zrekrutowani poprzez zorganizowane egzaminy wstępne, zdaniem Forum Uczelni Technicznych będą od początku studiów rozwijać swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje. Pierwszy rok studiów od tego momentu nie będzie przeznaczony na weryfikowanie predyspozycji studenta do dalszych studiów ale głównie na ciężkiej pracy z materiałem dydaktycznym. Dodatkowo taki model rekrutacji zmotywuje szkoły średnie do pogłębionej pracy z uczniami. Uczniowie szkół średnich wiedząc o egzaminach wstępnych będą w sposób zdecydowany dążyli do uzyskania takiej wiedzy, która pozwoli na dostanie się na wymarzone studia wyższe. Dzięki tym zabiegom odbudowany zostanie prestiż studiów wyższych. Egzaminy wstępne często stosowane są na np. uczelniach artystycznych. Znając jednak różnorodność kierunków studiów, również technicznych w tej materii ostateczna decyzja pozostawiona powinna zostać uczelniom.

Innowacyjne metody kształcenia (e-learning, MOOCs, Project Based Learning)

W opinii Forum Uczelni Technicznych Ustawa 2.0 nie powinna narzucać na uczelnie obowiązku stosowania innowacyjnych metod kształcenia. Ze względu na różnorodność kierunków takie rozwiązanie nie przyniosło by zamierzonych celów.

Postuluje się jednak o to aby koncepcja Ustawy 2.0 zawierała narzędzia motywujące uczelnie do wprowadzania innowacyjnych metod kształcenia oraz premiowała je za to. Odpowiednio wykorzystane nowoczesne metody kształcenia sprawiają, iż efekty kształcenia osiągnane mogą być równocześnie tzn. przy okazji zdobywania wiedzy można zdobywać umiejętności, a także rozwijać kompetencje społeczne. Znając wartość tych metod postuluje się o pozostawienie uczelni autonomii w tym zakresie natomiast dla uczelni, które wprowadzają te metody opracować narzędzia gratyfikujące.

Organizacja zajęć językowych

Forum Uczelni Technicznych wnioskuje o zmianę modelu nauki języków obcych na model, w którym kształcenie to jest realizowane przez podmioty zewnętrzne.

Zastąpienie komórek uczelnianych zajmujących się nauczaniem języków obcych poprzez certyfikowane szkoły językowe w znaczącej mierze wpłynie na wzrost poziomu nauczania. Student, który otrzyma tzn. „voucher” na naukę języka obcego będzie mógł samodzielnie podjąć decyzję o miejscu, w którym chce odbywać naukę języka obcego. Ma to również duże znaczenie w procesie indywidualizacji procesu kształcenia. Należy jednak pamiętać o odpowiedniej organizacji nauczania obcego języka technicznego, stosowanego w biznesie. Ułatwi to absolwentom uczelni wyższych

wchodzenie na rynek pracy. Szkoły językowe zobowiązane powinny zostać do wydawania odpowiednich certyfikatów językowych.

System antyplagiatowy

Forum Uczelni Technicznych postuluje o określenie minimalnych wymagań technicznych i systemowych dla programów antyplagiatowych.

Dążenie do zastąpienie systemów antyplagiatowych, które nie spełniają obecnie panujących warunków innymi systemami jest z punktu widzenia Forum Uczelni Technicznych kluczowe. Obecne systemy niejednokrotnie nie działają poprawnie. Długi czas oczekiwania, a także ograniczenie roli promotora w procesie dopuszczenia pracy do obrony to główne mankamenty tych systemów.

System antyplagiatowy w kontekście prac dyplomowych uczelni technicznych powinien maksymalizować udział promotora w procedurze dopuszczania do obrony. System powinien być dla niego tylko narzędziem wspomagającym a nie ograniczającym. Charakterystyka prac technicznych często nie jest uwzględniana w systemie. Dodatkowo jasno powinna być zdefiniowana baza, z którą system porównuje prace dyplomowe. Każda uczelnia powinna również mieć możliwość indywidualnego rozszerzenia bazy o pozycje charakterystyczne dla unikalnych kierunków.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia

Kluczowym elementem, jakości kształcenia jest ciągła jej weryfikacja i ewaluacja, co składa się na wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

W związku z tym, aby cały proces kształcenia był na jak najlepszym poziomie i mogły być zauważane błędy, które są nieuniknione, konieczne jest wprowadzenie obowiązku prowadzenia badań zapobiegawczych i weryfikujących. Należy pamiętać, że na proces kształcenia składają się nie tylko same zajęcia i ich sposób prowadzenia, ale także infrastruktura naukowa i dydaktyczna, obsługa administracyjna, dostęp do informacji i wsparcie materialne. Odbiorcami wszystkich tych aspektów, a jednocześnie najlepszymi recenzentami są studenci, więc logicznym jest, aby zbierać opinię od nich na te tematy.

Dlatego bardzo ważne jest, aby jednostka doskonaliła każdy aspekt i wypatrywała błędów, jakie mogła popełnić w całym procesie i na ich podstawie formułowała gotowe rozwiązania danych problemów. Analiza tego powinna odbywać się przez wszystkich interesariuszy wewnętrznych, tj. przez kadrę akademicką, zarządzającą, administracyjną oraz przez studentów. Mając opinie od wszystkich interesariuszy można stworzyć całościowy obraz stanu faktycznego, przeanalizować go, wyciągnąć wnioski i zaproponować rozwiązania, które przyczynią się do ciągłego doskonalenia procesu kształcenia.

Student Centered Learning

Forum Uczelni Technicznych chce podkreślić ogromną wagę skoncentrowania kształcenia i organizacji uczelni na studenta.

Cały proces kształcenia i badania naukowe są realizowane po to, aby kształcić przyszłe kadry naukowe, przedsiębiorców i wykwalifikowanych pracowników, którzy będą w stanie zapewnić odpowiedni wzrost gospodarki. W związku z tym, bardzo ważne jest, aby w Ustawie pojawiły się zapisy, które będą zobowiązywały lub zachęcały Jednostki do wprowadzania mechanizmów i metod kształcenia, zorientowanych na studenta. Trzeba również uświadamiać kadrę akademicką o wartości studenta i relacji między nimi a nauczycielami, ponieważ to dzięki podejściu prowadzącego student

może wyciągnąć dużo więcej z zajęć, na które uczęszcza. Według Europejskich Standardów i Wskazówek dotyczących zapewnienia jakości w szkolnictwie wyższym (European standards and guidelines for quality assurance in the european higher education aea) pojęcie Student-centered learning jest wyszczególnione jako aspekt konieczny do prawidłowego funkcjonowania uczelni.

Polska Komisja Akredytacyjna

Polska Komisja Akredytacyjna, obok dotychczasowych narzędzi i procedur, powinna posiadać dodatkowe instrumenty oddziaływania na wizytowane kierunki, a w szczególności na te, na których dostrzeżono znaczne nieprawidłowości.

Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia studentów i jakości kształcenia. Niewłaściwą jest sytuacja, w której liczne nieprawidłowości występujące na prowadzonym kierunku, pozostają jedynie w dokumencie. Dlatego Forum Uczelni Technicznych proponuje wprowadzenie oceny wyłącznie pozytywnej i negatywnej, przy czym ta ostatnia powodowałaby konieczność zamknięcia kierunku. Ponadto proponujemy aby ocena pozytywna była zróżnicowana, by móc wskazać kierunki szczególnie wyróżniające się oraz kierunki przeciętne.

Forum Uczelni Technicznych widzi również potrzebę przywrócenia oceny instytucjonalnej oraz ewentualne połączenie jej z procedurą parametryzacji naukowej prowadzonej przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych w celu przeprowadzenia jednolitej oceny rozwoju naukowego, samej jednostki, jakości kształcenia na studiach III stopnia, infrastruktury. Ponadto proponujemy, aby ocena wydawana w ten sposób z połączeniem ocen programowych na kierunkach była wyznacznikiem wielkości przydzielonej przez Ministerstwo dotacji dla Uczelni.

Widzimy także potrzebę nadania PKA pewnych kompetencji kontrolnych, by instytucja ta mogła zweryfikować działanie systemu pomocy materialnej oraz sprawdzić główne kwestie z obowiązującymi regulacjami, co może przełożyć się na poprawę warunków studiowania i gwarancję przebiegu procesu kształcenia zgodnie z zasadami określonymi przez prawo.

Chcemy również zwrócić uwagę na fakt potrzeby dostarczania przez PKA możliwości wdrożenia dobrych praktyk i innowacyjnych systemów kształcenia w danej jednostce już w czasie wizytacji lub w raporcie powizytacyjnym, a nie jedynie opieraniu się wyłącznie na weryfikacji, czy takie systemy funkcjonują czy nie.

Udział studentów w badaniach naukowych

Ważnym elementem jakości kształcenia i podnoszenia kwalifikacji studentom są badania naukowe.

Aby student mógł jak najlepiej przygotować się do kariery naukowej lub do pracy zawodowej powinien dokładnie zgłębić świat nauki, badań, ich przygotowań i realizacji. W związku z tym studenci powinni mieć możliwość uczestniczenia w badaniach naukowych prowadzonych w jednostce, również w badaniach grantowych. Obecnie w dużej mierze jest to dosyć ograniczone, z uwagi na finansowanie. Student I stopnia mógłby uczestniczyć nieodpłatnie w badaniach naukowców jednostki, na II stopniu powinna istnieć możliwość pozyskiwania niewielkich grantów dla studentów i promotorów uczestniczących w badaniach. Ponadto szczególnie uzdolnieni studenci powinni mieć możliwość wyjazdów i realizacji badań naukowych w jednostkach zagranicznych. Dobrym motywatorem dla uczelni, by angażowały studentów w badania, powinno być finansowanie.

Realnym odzwierciedleniem i czynnikiem branym pod uwagę w algorytmie finansowania uczelni mógłby być udział studentów w publikacjach, które potwierdzałyby uczestnictwo studenta w badaniach realizowanych w danej jednostce.

Wymiana międzynarodowa i krajowa

Forum Uczelni Technicznych stoi na stanowisku konieczności silnego wspierania wymian o charakterze międzynarodowym, jak i krajowym.

Dotyczy to zarówno studentów, zarówno kierunków technicznych jak również zdecydowanej większości pozostałych. W odniesieniu do wymiany międzynarodowej studentów, Forum uznaje za prawidłowe, obecne procesy mające na celu zwiększenie mobilności zagranicznej. Jednak widzimy potrzebę poprawy 3 podstawowych aspektów, stanowiących główne bariery. Po pierwsze, jest to wprowadzenie nowego systemu nauki języków obcych opartych na voucherach i konieczności certyfikacji znajomości języka po odbytym kursie. Po drugie, stworzenie realnych możliwości efektywnego zaliczenia przedmiotów przez studentów powracających z wymiany, w tym możliwość przeprowadzenia zajęć bezpośrednio w semestrze następującym po zrealizowaniu kształcenia w zagranicznym ośrodku. Ponadto proponujemy wprowadzenie systemu gratyfikacyjnego dla studentów, którzy uczestniczyli w wymianie, m.in. wprowadzenie tego, jako punktowanego osiągnięcia w stypendium Ministra, oraz utworzenie systemu (fundacji) zrzeczających absolwentów wymian międzynarodowych, którego celem byłby rozwój zarówno uczestników jak całego systemu z możliwością dofinansowania przedsięwzięć o charakterze międzynarodowym.

Forum Uczelni Technicznych, w celu zwiększenia studenckiej mobilności krajowej, proponuje prowadzenie elitarnych kierunków z dziedzin podstawowych w największych ośrodkach naukowych w kraju i/lub PAN i umożliwienie studentom, również tym z małych uczelni, odbycie kształcenia w postaci semestru w innej jednostce. Ponadto proponujemy uwzględnienie wymian krajowych w kryteriach stypendium Ministra.

Kierunki międzyuczelniane i dualne

Bodźcem do rozwoju gospodarki i badań naukowych może być współpraca między różnymi ośrodkami akademickimi lub przemysłem.

W związku z tym, jako Forum Uczelni Technicznych uważamy, że również studenci powinni być zaangażowani w takową współpracę na etapie swojego kształcenia. Okazjami do takiej współpracy mogą być studia międzyuczelniane, które mogłyby być przeznaczone dla kierunków o profilu ogólnoakademickim, gdzie studenci realizowaliby część programu kształcenia na swojej uczelni, a część na uczelni, która również dany kierunek by realizowała. W ten sposób student miałby okazję do poznania obszarów badań prowadzonych w różnych ośrodkach akademickich. Dla profilu praktycznego dobrym odpowiednikiem mogłyby być studia dualne, gdzie część zajęć jest prowadzona przez kadre akademicką w uczelni, a część w przedsiębiorstwie przez praktyków w danym zawodzie.

Pomoc materialna i sprawy socjalne

Stołówki i akademiki

Forum Uczelni Technicznych postuluje o wprowadzenie zmian dotyczących sposobu funkcjonowania Funduszu Pomocy Materialnej dla Studentów i Doktorantów w kontekście Domów Studenckich i Stołówek.

Istnieje wiele kwestii, które są istotne dla studentów w kontekście domów studenckich. Jesteśmy zdania, że należy umożliwić zakup wyposażenia DS ze środków FPMSiD, a także uregulować kwestie wynajmu przez Uczelnie domów studenckich w okresach wakacyjnych dla partnerów zewnętrznych. Zdaniem Forum Uczelni Technicznych studenci powinni mieć pierwszeństwo do zamieszkiwania podczas wakacji, niezależnie od umów Uczelni z firmami zewnętrznymi, ze względu na m.in. obowiązkowe praktyki, a także biorąc pod uwagę sytuację, gdy studenci wykorzystują wakacje, aby zgromadzić środki pozwalające im kontynuować studia.

W związku z tym, należałoby stworzyć katalog zawierający usługi i dostawy jakie można by w ramach funduszu wykonywać do DS. Należy dokładnie przyjrzeć się definicjom remontu oraz modernizacji w kierunku rozluźnienia twardych ograniczeń, które obecnie często utrudniają stałe podnoszenie standardu w Domach Studenckich. Ponadto zauważamy, że należałoby zwiększyć wpływ studentów w działalność Domów Studenckich poprzez podkreślenie roli Rad Mieszkańców w kontekście podejmowanych decyzji dotyczących domów studenckich.

Osobną kwestię stanowią stołówki funkcjonujące w ramach Funduszu Pomocy Materialnej. W obecnej sytuacji nie jest możliwe określenie dokładnego sposobu ich działania, zwłaszcza w kontekście korzystania z nich przez osoby niebędące studentami, a także ich bilansowania w kontekście budżetów Uczelni. Studenci mają za mały wpływ na działanie stołówek, a obecny model nie sprzyja rozszerzaniu się ich stosowania na skalę ogólnopolską. Forum sugeruje stworzenie dokładnych wytycznych funkcjonowania stołówek, które podkreślą rolę studentów przy ich współtworzeniu. Istotne jest uregulowanie wykorzystania powierzchni stołówki poza godzinami wydawania posiłków, zdaniem Forum stołówki powinny być miejscami, które współtworzą studenci.

Stypendia naukowe (Rektora)

Forum Uczelni Technicznych wspiera ideę gratyfikacji studentów za ich osiągnięcia naukowe. Jesteśmy zdania, iż uczelnia powinna mieć zachowaną autonomię co do wyboru rozdziału lub jego braku kryteriów osiągnięć. Ponadto widzimy potrzebę konieczności przyznawania stypendium uczelni podległych innym ministerstwom niż MNiSW. Z uwagi na zmniejszającą się liczbę studentów, Forum Uczelni Technicznych postuluje zwiększenie limitu najlepszych studentów z 10% do 15% oraz zniesienie ograniczenia przyznawania stypendium na drugim kierunku (warunek tylko co do niepobierania na dwóch kierunkach równolegle). Proponujemy także wprowadzenie możliwości dodawania, jako osiągnięcie: odbyte wymiany międzynarodowe i krajowe oraz działalność organizacyjna, wolontariacka i kulturalna.

Stypendia socjalne

Ważnym aspektem kształcenia studentów jest pomoc materialna, która często warunkuje zdobycie kształcenia przez studenta. W związku z tym konieczne jest, aby stypendium socjalne dalej występowało w takiej formie jak dotychczas, czyli powinno być przyznawane przez Jednostkę, na której student studiuje. W ten sposób Uczelnia może dopasować wysokość świadczeń do poziomu, jaki panuje w danym mieście. Niestety cały czas istnieje zagrożenie wykazania przez zainteresowanego dochodu zerowego z uwagi na podejmowaną przez rodziców pracę "na czarno" lub niewykazywania niektórych dochodów. W związku z tym należy w Ustawie zawrzeć rozwiązanie, które pozwoli na zaczerpnięcie informacji na temat zainteresowanego studenta w Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej o faktycznej sytuacji materialnej rodziny petenta. Ważnym jest również utrzymanie zwiększenia stypendium z tytułu zamieszkania w DS lub w innym obiekcie. Wielu studentów nie wynajmuje mieszkania czy miejsca w akademiku, ponieważ mieszka w aglomeracji danego miasta, ale same dojazdy mogą trwać długi czas i w skali miesiąca kosztować duże sumy. W związku z tym zasadne jest, aby wprowadzić również zwiększenie z tytułu dojazdów na uczelnię.

Zapomogi losowe

Forum Uczelni Technicznych opowiada się za pozostawieniem systemu i autonomiczności uczelni w sposobie przyznawania zapomóg losowych. Zauważamy, że ten rodzaj pomocy materialnej jest odpowiednim rozwiązaniem wspierającym studentów, którzy znaleźli się w przejściowej, losowej, trudnej sytuacji materialnej. Ze względu na studencki charakter chcielibyśmy utrzymać obecny stosunek studentów w składach komisji stypendialnych tak, aby to studenci mieli decydujący wpływ na przydzielane świadczenie.

Finansowanie stypendiów przez biznes i gminy

Forum Uczelni Technicznych popiera ideę przyznawania stypendiów przez jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne, prawne i instytucje NGO. Dotyczy to zarówno świadczeń o charakterze naukowym, jak również socjalnym. Forum sugeruje również stworzenie prawnych mechanizmów możliwości tworzenia jednolitych systemów stypendialnych, na które składają się równocześnie uczelnia, JST instytucje biznesowe i okołobiznesowe.

Kredyty studenckie

Kwestia kredytów studenckich daje olbrzymie szanse dla studentów o gorszej sytuacji materialnej. Jednak ich popularność jest niska, co naszym zdaniem wynika przede wszystkim z braku wiedzy studentów o tej możliwości, mimo prowadzonych akcji promocyjnych, a także pewnych ograniczeń formalnych jak sztywny i krótki termin składania podań.

Forum Uczelni Technicznych postuluje o wydłużenie terminu składania dokumentów, a także możliwość staranie się o kredyt w każdym momencie, jak to ma miejsce obecnie w przypadku stypendiów socjalnych. Zdaniem Forum doprowadzi to do zwiększenia popularności tej formy i pomoże studentom znajdującym się w sytuacjach życiowych.

Odpłatność za studia

Forum Uczelni Technicznych wspiera ideę nieodpłatnych studiów stacjonarnych oraz odpłatnych studiów niestacjonarnych. Dostęp do bezpłatnych studiów dziennych jest zagwarantowany w konstytucji, jako równy dostęp do nauki dla każdego. Zauważamy, że wprowadzenie odpłatności za studia zmniejszyłoby liczbę kandydatów na studia, a w związku z tym uczelnie kształciłyby mniej absolwentów. Związane jest to z nieodpowiednim systemem stypendialnym potrzebnym przy

wprowadzeniu płatnych studiów stacjonarnych. Dodatkowo zwracamy uwagę, że obecnie istnieją kierunki studiów, do których należy dopłacać.

Dostępność stypendiów socjalnych (płatne/bezpłatne studia)

Forum Uczelni Technicznych popiera idę dostępności pomocy materialnej zarówno dla studentów studiów stacjonarnych, jak i dla studentów studiów niestacjonarnych. Uważamy, że część osób wybiera studia niestacjonarne ze względu na ciężką sytuację materialną. Praca w ciągu tygodnia umożliwia im utrzymanie się na studiach jednocześnie odciążając rodziców. Stypendium natomiast może pomóc w przeznaczeniu większej części czasu na naukę, a nie pracę.

Funkcjonowanie Funduszu Pomocy Materialnej

Forum Uczelni Technicznych opowiada się za pozostawieniem całego systemu świadczeń stypendialnych w uczelni. Jednocześnie, mając na uwadze konieczność dostosowania do dynamicznie zmieniających się warunków, proponujemy opracowanie ogólnopolskiego systemu informatycznego, sprzężającego uczelnie wyższe z instytucjami pośrednio uczestniczącymi w procesie przyznawania świadczeń socjalnych (Urzędy Skarbowe, ZUS, KRUS, Urzędy Miast/Gmin, MOPS). System ten miałby za zadanie możliwość transferu danych dot. dochodu do uczelni, po uprzedniej autoryzacji i zgodzie studenta. System usprawniłby cały proces, ograniczył incydenty związane z bardzo niskim lub zerowym dochodem i ograniczył stopień biurokracji jednocześnie wiarygodnie weryfikując dochody studenta.

Forum Uczelni Technicznych opowiada się za zniesieniem ograniczenia pobierania stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia tylko na jednym kierunku. Jesteśmy zdania, iż wybitni studenci oraz osoby niepełnosprawne są takowymi bez względu na studiowane kierunki. Jednocześnie proponujemy wprowadzenie w takim przypadku ograniczenia w postaci braku możliwości pobierania równolegle świadczeń na dwóch kierunkach. Ponadto postulujemy o wydłużenie z 3 do 5 lat możliwości pobierania stypendium na II kierunku, w tym również w przypadku kontynuacji studiów w celu uzyskania tytułu magistra lub równorzędnego. Forum Uczelni Technicznych proponuje także umożliwienie absolwentom studiów II stopnia możliwość ubiegania się o stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia w roku ukończenia studiów aby miały one możliwość otrzymania świadczenia za osiągnięcia w ostatnim roku studiów (w przypadku wcześniejszego ubiegania się o stypendium) lub całokształtu pracy naukowej i twórczej w czasie studiów (dot. studentów, nie ubiegających się wcześniej o stypendium Ministra).

Forum Uczelni Technicznych jest również zdania, że świadczenia na semestrze dyplomowym powinny być wypłacane do miesiąca wskazanego w decyzji, a nie do miesiąca obrony, ponieważ jest to mechanizm zniechęcający studentów do wcześniejszego przygotowania pracy i jej obrony.

Biorąc pod uwagę liczne nieścisłości, proponujemy wprowadzenie jednoznacznego doprecyzowania przypadków statusu rodzeństwa uczącego się w szkołach policealnych i doskonalenia zawodowego oraz sposobu wyliczania dochodu w odniesieniu do zmiany powierzchni gospodarstwa rolnego.